

هیچ کشوری در سرعت کاهش باروری به گرد ایران نمی رسد

در صفحه ۲

آیا آتش سوزی سریالی جنگل های هیرکانی طبیعی است؟ چه کسانی آتش به جان جنگل ها می اندازند؟

ص ۲

در صفحه ۸

تذکرات رئیس قوه قضائیه به قضات؛ مراقب صدور حکم قرار بازداشت باشید

در صفحه ۸

کاهش دوباره قیمت نفت؛

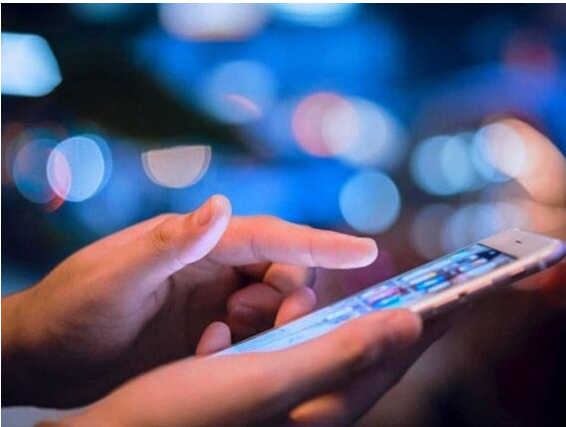
بازار چشم انتظار نتایج مذاکرات صلح اوکراین

در صفحه ۲

ستاد مبارزه با موادمخدر:

”زنان معتاد“ بیشتر از مردان، مواد مصرف می کنند

افزایش تعرفه های اینترنت اپراتورها؛ زیر ساخت و کیفیت کی تقویت می شود؟

به گونه ای که حمید فتاحی -رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی- در آن زمان اعلام کرد هرگونه افزایش خودسرانه تعرفه بدون طی روال قانونی مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات قطعاً پذیرفته نیست و با متخلفین برخورد عبرت آموز خواهد شد.

وی معتقد بود در حال حاضر کیفیت پایین اینترنت، موجب ناراضایی در بخش قابل توجهی از کاربران شده است که این موضوع، پذیرش افزایش تعرفه در افکار عمومی را با مانع جدی مواجه می کند. علی رغم افزایش هزینه سبد خانوار در همه خدمات کالاهای، سیاست سرکوب تعرفه ی اینترنت در سال های اخیر یکی از اصلی ترین دلایل بهم خوردن توازن میزان مصرف و کیفیت شبکه در کشور است. بنابراین با توجه به به فراگیری استفاده از اینترنت در زندگی روزمره مردم، توجه به معیشت و عدم تحمیل هزینه های نامتعارف به آنها بنیان هرگونه تصمیم گیری در این رابطه خواهد بود.

تا اینکه پیرو درخواست اپراتورها در اردیبهشت امسال برای بازنگری قیمت بسته های اینترنت، مراجع تصمیم گیر با افزایش ۲۰ درصدی تعرفه بسته های اینترنت در این مرحله، موافقت کردند و سرانجام دو اپراتور تلفن همراه بامداد روز سه شنبه ۱۱ آذرماه جاری، در اطلاعیه ای ضمن اعلام همراهی و درک شرایط اقتصادی و حساسیت مشترکان به افزایش قیمت ها، این اصلاح حداقلی تعرفه را با هدف تمویق بحران نازروزی صنعت فاوا، حفظ حداقل های کیفی و امکان پاسخگویی به تقاضای روزافزون اعلام و اعمال کردند.

بنابراین اصلاح تعرفه تمامی بسته های اینترنت همراه و TD-LTE تا حداکثر ۲۰ درصد افزایش، آغاز و تأکید شد در کانال های مختلف فروش، به تدریج اعمال می شود.

در این راستا سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی در اطلاعیه ای اعلام کرد: درپی درخواست های مکرر اپراتورهای ارتباطی جهت افزایش تعرفه اینترنت در طی یک سال گذشته، جلسات متعدد کارشناسی در این خصوص در رگولاتوری برگزار شده و با توجه به مستندات فنی و اقتصادی ارائه شده توسط اپراتورها، مبنی بر افزایش چندبرابری هزینه های توسعه زیرساخت، هزینه خریدهای انرژی و نیروی انسانی در طول ۳ سال گذشته از یک سو و همچنین اهمیت توجه به وضعیت اقتصادی و معیشت کاربران و وضعیت کیفیت شبکه از سوی دیگر، مجوز افزایش حداکثر ۲۰ درصد، صرفاً برای اینترنت تلفن همراه، از مباحث مرسوم نیست.

بنابراین هرگونه تخلف اپراتورهای تلفن همراه از میزان افزایش مجاز توسط سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی رصد و با متخلفان برخورد می شود. بر همین اساس مشترکان تلفن همراه در صورت مشاهده تخلفات تعرفه ای می توانند موضوع را از طریق تماس با شماره ۱۹۵ گزارش کنند.

افزایش تعرفه اینترنت را می توان نتیجه ای از رشد هزینه های تورم و نیاز به توسعه زیرساخت های ارتباطی دانست که مهم ترین هدف ایجاد امکان سرمایه گذاری بیشتر برای حفظ پایداری و ارتقای کیفیت خدمات است. با این وجود، چالش تعرفه ی اینترنت در سال های اخیر یکی از اصلی ترین دلایل بهم خوردن توازن میزان مصرف و کیفیت شبکه در کشور نامبرده می شود.

وابستگی مزمن بودجه به نفت همچنان ضعف ساختاری اقتصاد ایران است؛ انکابیی که هر شوک قیمتی می تواند آن را به بحران مالی، کسری پایدار و ناترازی بودجه ای بکشانند.

چند دهه است که بحث “وابستگی مزمن بودجه به نفت” به یکی از کلیدی ترین مباحث اقتصاد ایران تبدیل شده؛ موضوعی که تقریباً در تمامی مقاطع تاریخ اقتصادی معاصر کشور، از برنامه های عمرانی دوران پیش از انقلاب گرفته تا سیاست گذاری های پس از آن، در مرکز تصمیم گیری ها قرار داشته است. با این حال، علی رغم هشدارهای مکرر کارشناسان، نهادهای بین المللی و نهادهای پژوهشی داخلی، این وابستگی نه تنها کاهش نیافته بلکه در برخی سال ها حتی شدت گرفته است. دلیل اصلی نیز روشن است: نفت همچنان منبع درآمدی سریع، در دسترس و نسبتاً کم هزینه برای دولت به شمار می رود؛ منبعی که بخش بزرگی از هزینه های جاری و عمرانی، از حقوق و دستمزد تا طرح های توسعه ای، به آن گره خورده است.

اما این وابستگی یک روی تاریک دارد؛ آن هم “شکندگی مالی” است که اقتصاد را در برابر شوک ترین تکانه های بیرونی آسیب پذیر می کند. افزایش ناگهانی قیمت جهانی نفت شاید مدامتی درآمدهای دولتی را تقویت کند، اما کاهش قیمت ها با محدودیت های صادراتی به سرعت محل تأمین هزینه های عمومی را خالی می کند و نتیجه آن کسری بودجه، افزایش بدهی، فشار به پایه پولی و نهایتاً تورم است.

به گزارش مهر، در این گزارش، تلاش می شود تصویری روشن و تحلیلی از پیامدهای این وابستگی، اثرات شوک های نفتی و مسیرهای اصلاح ارائه شود. همچنین دیدگاه یک کارشناس اقتصادی به صورت واقعی و برگرفته از ادبیات سیاست گذاری مطرح خواهد شد تا ابعاد موضوع ملموس تر شود.

نفت؛ موتور مالی دولت یا منبع ناپایداری بودجه؟ در ساختار مالی ایران، درآمدهای نفتی نقش “منبع پایه” برای مخارج عمومی را ایفا می کنند. دولت ها در دهه های گذشته به طور متوسط بیش از ۳۰ تا ۵۰ درصد بودجه عمومی را از محل نفت تأمین کرده اند. در برخی سال ها، این سهم حتی از ۶۰ درصد نیز فراتر رفته است. این وضعیت در حالی است که در بسیاری از کشورها، وابستگی بلندمدت به منابع طبیعی به عنوان یک “ریسک مالی” طبقه بندی می شود.

تحلیلگران مالی معتقدند لکنا به منابعی که تحت تأثیر عوامل سیاسی، ژئوپلیتیک، تحریم، نوسان عرضه و تقاضای جهانی، رفتار اوبک و متغیرهای اقتصادی بین المللی است، به این مناسبت که مخارج عمومی به درآمدهای گره خورده که دولت هیچ کنترلی بر آن ندارد. به بیان ساده تر، وابستگی به منابع طبیعی به عنوان یک “ریسک مالی” طبقه بندی می شود.

تأثیر عوامل سیاسی، ژئوپلیتیک، تحریم، نوسان عرضه و تقاضای جهانی، رفتار اوبک و متغیرهای اقتصادی بین المللی است، به این مناسبت که مخارج عمومی به درآمدهای گره خورده که دولت هیچ کنترلی بر آن ندارد. به بیان ساده تر، وابستگی به منابع طبیعی به عنوان یک “ریسک مالی” طبقه بندی می شود.

شو ک های در آمدی؛ از جش دلار نفتی تا سقوط ناگهانی

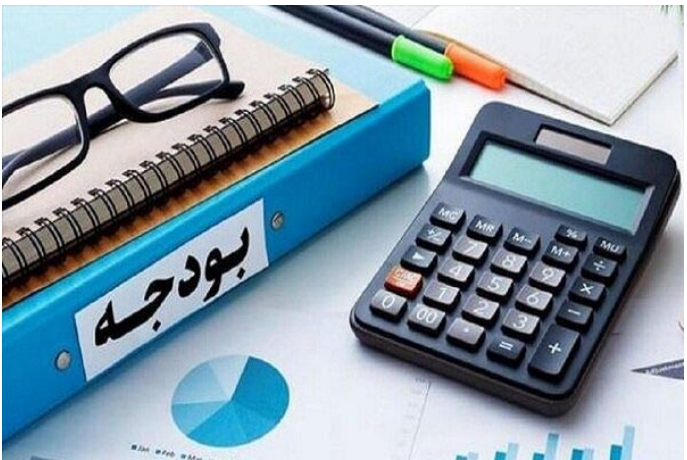
اقتصاد ایران بارها طعم “شو ک های نفتی” را چشیده است. شوک هایی که در ظاهر، گاه مثبت و گاه منفی بوده اند اما در هر دو حالت، اثرات بلندمدت شوک کوچک ترین تکانه های بیرونی آسیب پذیر می کند. افزایش ناگهانی قیمت جهانی نفت شاید مدامتی درآمدهای دولتی را تقویت کند، اما کاهش قیمت ها با محدودیت های صادراتی به سرعت محل تأمین هزینه های عمومی را خالی می کند و نتیجه آن کسری بودجه، افزایش بدهی، فشار به پایه پولی و نهایتاً تورم است.

به گزارش مهر، در این گزارش، تلاش می شود تصویری روشن و تحلیلی از پیامدهای این وابستگی، اثرات شوک های نفتی و مسیرهای اصلاح ارائه شود. همچنین دیدگاه یک کارشناس اقتصادی به صورت واقعی و برگرفته از ادبیات سیاست گذاری مطرح خواهد شد تا ابعاد موضوع ملموس تر شود.

نفت؛ موتور مالی دولت یا منبع ناپایداری بودجه؟ در ساختار مالی ایران، درآمدهای نفتی نقش “منبع پایه” برای مخارج عمومی را ایفا می کنند. دولت ها در دهه های گذشته به طور متوسط بیش از ۳۰ تا ۵۰ درصد بودجه عمومی را از محل نفت تأمین کرده اند. در برخی سال ها، این سهم حتی از ۶۰ درصد نیز فراتر رفته است. این وضعیت در حالی است که در بسیاری از کشورها، وابستگی بلندمدت به منابع طبیعی به عنوان یک “ریسک مالی” طبقه بندی می شود.

تحلیلگران مالی معتقدند لکنا به منابعی که تحت تأثیر عوامل سیاسی، ژئوپلیتیک، تحریم، نوسان عرضه و تقاضای جهانی، رفتار اوبک و متغیرهای اقتصادی بین المللی است، به این مناسبت که مخارج عمومی به درآمدهای گره خورده که دولت هیچ کنترلی بر آن ندارد. به بیان ساده تر، وابستگی به منابع طبیعی به عنوان یک “ریسک مالی” طبقه بندی می شود.

اتکای بودجه به نفت؛ عامل اصلی ناترازی و نااطمینانی مالی

عقب انداختن تعهدات رو بیاورد. وی تأکید می کند: کشورها معمولاً درآمدهای نفتی را صرف سرمایه گذاری، توسعه زیرساخت ها و تقویت پس انداز ملی می کنند. اما در ایران، برخلاف استانداردهای مالی، نفت نقش یک منبع جاری داشته است که نتیجه آن کسری مزمن و رشد بدهی بوده است.

کسری بودجه پنهان؛ میراث وابستگی به نفت یکی از پیامدهای مهم این وابستگی، شکل گیری کسری بودجه پنهان است. زمانی که دولت در هنگام تدوین بودجه، درآمدهای نفتی را بیش برآورد می کند یا هزینه ها را کمتر از واقعی می نویسد، عملاً بودجه از ابتدا با کسری بسته می شود. این کسری پنهان در طول سال خود را با تأخیر در پرداخت، فشار بر منابع بانکی یا رشد بدهی نشان می دهد.

گزارش های رسمی در سال های اخیر بارها هشدار داده اند که حجم کسری پنهان حتی از کسری آشکار نیز بزرگ تر است. علت نیز روشن است: در شرایط تحریمی، صادرات نفت به سادگی قابل پیش بینی نیست، اما در بودجه به عنوان درآمد قطعی لحاظ می شود.

از سوی دیگر، وابستگی به نفت عملاً سیاست مالی را از کارکرد اصلی خود بایرداری و تنظیم گری اقتصاد دور می کند. مالیات که باید ستون اصلی درآمدهای پایدار باشد، در سایه نفت کوچک مانده و انگیزه برای اصلاح پای های مالیاتی یا ساماندهی معایفت ها کاهش یافته است.

نهیض جهانی کاهش وابستگی به نفت؛ ایران کشورهای وابسته به منابع طبیعی طی دو دهه گذشته به صورت جدی در مسیر تنوع بخشی درآمدی و کاهش نقش نفت در بودجه حرکت کرده اند. تجربه کشورهای مانند مالزی، نروژ، مکزیک و امارات نشان می دهد که اصلاحات مالیاتی، تقویت صندوق های ثروت ملی و افزایش درآمدهای پایدار، بهترین راه برای مقابله با شوک های نفتی است.

در عربستان، برنامه “چشم انداز ۲۰۳۰” به طور مشخص سهم نفت در بودجه را از بیش از ۸۰ درصد به کمتر از ۵۰ درصد رسانده است. در نروژ، درآمدهای نفتی تقریباً به طور کامل به صندوق ثروت ملی منتقل می شود و تنها بخش محدودی از سود آن به بودجه تزیین می شود.

قالیباف: رفع فیلتر تلگرام دنبال می شود

با کالابرگ، قدرت خرید مردم

حفظ می شود

در صفحه ۸

احتمال تغییر الگوی دورپیوند به “ال نینو” در بهار آینده

رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران سازمان هواشناسی گفت: با توجه به شبیه سازی های عددی، به احتمال قوی (۵۰ تا ۶۰ درصد) طی بهار تا تابستان سال آینده، فاز دورپیوند غالب از شرایط “خشش” لاتینا به “ال نینو” تغییر خواهد کرد. این تغییر در صورت وقوع، می تواند بارش سال آتی ایران را به سمت نرمال یا فراتر از نرمال متمایل کند.

احد وظیفه در گفت وگو با ایسنا با اشاره به تنوع دورپیوندهای (شاخص های اقلیمی) موثر بر آب و هوای ایران اظهار کرد: یکی از مهم ترین این شاخص ها، “ان سو” (نوسان جنوبی) است که فازهای ال نینو و لاتینا را تعیین می کند و اثرات آن می تواند بین دو هفت سال طول بکشد.

وی ادامه داد: هم اکنون در فاز خشش تا لاتینا قرار داریم اما ترکیب آن با فاز منفی دورپیوند دیگری به نام “آی آدی (IOD)” روی اقیانوس هند، یکی از دلایل اصلی کم بارشی فصل جاری در ایران بوده است. این ترکیب، موجب تقویت یک واپرخند (مرکز پرفشار) در منطقه شرق مدیترانه تا غرب آسیا شده و از نفوذ سامانه های بارشی به سمت ایران جلوگیری کرده است.

رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران سازمان هواشناسی با بیان اینکه تغییر فاز به ال نینو قطعی ندارد، تصریح کرد: تجربه برخی سال های گذشته نیز نشان داده است که ال نینو همواره به معنی افزایش بارش نیست. با این حال در صورت محقق شدن این احتمال به ویژه در بخش های جنوبی کشور گرایش به بارش های نرمال یا بیش از نرمال وجود خواهد داشت.

وظیفه در پایان در تشریح مکانیسم اثرگذاری این دورپیوندها گفت: اقیانوس ها و جو کره زمین در تعامل مستقیم هستند. تغییرات دمایی و فشار در اقیانوس ها (با تأخیر زمانی بیشتری نسبت به جو) موجب تبخیر و تزریق رطوبت به اتمسفر می شود. شاخص هایی مانند “ان سو” و “آی آدی” که گردش آب و هوا در مناطق حاره را کنترل می کنند، به طور غیرمستقیم بر الگوی اقلیمی مناطق مجاور از جمله ایران اثر می گذارند.

وزیر نیرو:

بارش های اخیر ذخایر آب را تقویت کرد

وزیر نیرو اعلام کرد بارش های اخیر موجب بهبود نسبی ذخایر آب کشور شده و طبق پیش بینی ها، هفته آینده نیز بارندگی های قابل توجهی در راه است. او بر اصلاح اقتصاد آب و توسعه تجدیدپذیرها تأکید کرد.

علی آبادی در مراسم افتتاحیه بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی صنعت آب ایران اظهار داشت همه تلاش وزارت نیرو بر اصلاح اقتصاد صنعت آب متمرکز است و برای آنکه سرمایه گذاری در این بخش جذاب شود، باید محیط کسب وکار آب نیز جذاب تر گردد. او این نمایشگاه را فرصتی برای هم افزایی و تعامل فعالان صنعت آب دانست.

وزیر نیرو با اشاره به پیش بینی های سازمان های تخصصی گفت: بارش های روزهای اخیر تأثیر مثبتی بر ذخایر آب کشور گذاشته و بارش های بیشتری نیز برای هفته آینده انتظار می رود. او تأکید کرد اصلاح الگوی مصرف آب یک ضرورت فوری است.

علی آبادی افزود: درهای وزارت نیرو به روی کارشناسان، صاحب نظران و فعالان صنعت آب باز است و هرگونه طرح، ایده یا اقدام موثر در حوزه آب مورد استقبال قرار می گیرد. او همچنین با اشاره به اهمیت توسعه بازچرخانی آب و طرح های شیرین سازی، گفت وزارت نیرو از مجموعه هایی که در این زمینه نقش آفرینی کنند، حمایت خواهد کرد.

وزیر نیرو تصریح کرد: روزهای پرکاری در بخش آب و توسعه انرژی های تجدیدپذیر در جریان است و ایران به یک کارگاه بزرگ توسعه تجدیدپذیرها تبدیل شده است.

در ایران، تلاش هایی برای جداسازی بودجه هزینه ای از نفت آغاز شده اما همچنان کامل نیست. سهم نفت در برخی بودجه های سال های اخیر کاهش یافت، اما به دلیل افزایش هزینه های جاری، این روند پایدار نشده است.

پیامدهای مالی وابستگی؛ تورم، ناترازی و بدهی می یابد، دولت برای جبران کسری به بانک مرکزی وابسته می شود و نتیجه آن افزایش پایه پولی و تورم است.

ناترازی در هزینه ها؛ هزینه های جاری که قابل کاهش سریع نیستند مانند حقوق کارکنان و دانشکگانیا منابع ناپایدار تأمین می شوند. این ناترازی در بلندمدت، تراز مالی کشور را فرسوده می کند.

رشد بدهی دولت؛ در نبود درآمدهای پایدار، دولت ناچار به استقراض از شبکه بانکی، فروش اوراق یا انباشت بدهی به پیمانکاران می شود؛ فرآیندی که در نهایت به فشار بر شبکه مالی و نرخ بهره منجر می شود.

راهکارهای برون رفت؛ از اصلاحات مالیاتی تا صندوق های تثبیت

اقتصاددانان معمولاً چهار مسیر اصلی برای خروج از چرخه وابستگی پیشنهاد می کنند: افزایش سهم مالیات از درآمدهای دولت؛ این شامل اصلاح پایه های مالیاتی، کاهش معافیت های غیرضروری و استفاده از آداده های هوشمند برای شناسایی مؤذیان است.

ایجاد صندوق صندوق های تثبیت و ثروت ملی؛ درآمدهای نفتی باید از بودجه جاری جدا شود و به صندوقی مستقل شود که تنها سود آن اجازه ورود به بودجه را داشته باشد.

کاهش تدریجی نقش نفت در هزینه های جاری؛ به ویژه در پرداخت های حقوقی و یارانه ای.

مدیریت شوک های درآمدی با سیاست مالی ضد چرخه ای؛ دولت مالی می تواند، در زمان رونق، هزینه ها را افزایش نمی دهد و در زمان رکود از ذخایر استفاده می کنند.

نفت نعمت است اگر بودجه بر آن سوار نشود وابستگی بودجه به نفت تنها یک مشکل مالی نیست؛ بلکه ریشه بسیاری از نازاری ها، بحران های تورمی و بی ثباتی های اقتصادی است. تنها با کاهش نقش نفت از منابع مخارج عمومی و تقویت پایه های پایدار درآمدی است که می توان به پایداری مالی واقعی دست یافت.

چنان که عبدالهی می گوید، مسئله ایران کمبود درآمد نیست؛ مشکل، ناپایداری منابع و وابستگی به نفت است و این واقعیتی است که تا زمانی که اصلاح نشود، اقتصاد ایران در معرض شوک های درآمدی و ناترازی های مزمن باقی خواهد ماند.

